

УКРАЇНА
ДОНЕЦЬКА СЕЛИЩНА РАДА
ВІДДІЛ ОСВІТИ

Ukraine * Donets Village Soviet *Department of Education *

№ 43917244 64250 вулиця Центральна, 40 смт Донець Ізюмського району Харківської області Україна
т. 05749-; E-mail: viddilosvitu.donets@ukr.net

від 20.02.2024 № 01-36/185

на № _____ від _____

Керівникам закладів освіти
Донецької ТГ

Щодо організації роботи з
цивільного захисту в закладах освіти
(інструктивні рекомендації)

Відповідно до вимог Кодексу цивільного захисту України, Положення про єдину державну систему цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України 09.01.2014 № 11 (зі змінами), Положення про функціональну підсистему навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) єдиної державної системи цивільного захисту, затвердженого наказом МОН України 21.11.2016 № 1400, Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою КМУ 26.06.2013 № 444 (зі змінами), відділ освіти Донецької селищної ради направляє для керівництва в роботі інструктивні рекомендації щодо організації цивільного захисту в закладах освіти, що додаються.

Додаток: на 28 арк.

Начальник відділу освіти

оригінал підписано

Тетяна ШЕЛЕСТ

**Рекомендації
з питань організації цивільного захисту в закладах освіти Донецької
громади**

Зміст

- 1. Вступ.**
- 2. Обов'язки керівника закладу освіти з цивільного захисту.**
- 3. Номенклатура справ з організації цивільного захисту в закладі освіти.**
- 4. Проведення інструктажів та навчання з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності.**
- 5. Навчання з питань цивільного захисту.**
- 6. Роль базових закладів в організації навчання з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності.**
- 7. Звітність з питань цивільного захисту.**

1. Вступ.

Цивільний захист – функція держави, спрямована на захист населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій шляхом запобігання таким ситуаціям, ліквідації їх наслідків і надання допомоги постраждалим у мирний час та в особливий період.

Забезпечення реалізації державної політики у сфері цивільного захисту здійснюється єдиною державною системою цивільного захисту, яка складається з функціональних і територіальних підсистем та їх ланок.

Метою створення функціональної підсистеми є:

- захист населення і територій від надзвичайних ситуацій у мирний час та в особливий період, зменшення матеріальних втрат у разі їх виникнення на підприємствах, у закладах освіти, установах та організаціях, що належать до сфері управління МОН;

- організація та здійснення заходів цивільного захисту, пов'язаних із запобіганням і реагуванням на надзвичайні ситуації техногенного, природного, соціального, воєнного характеру та захисту від їх факторів ураження учасників освітнього процесу;

- організація та здійснення заходів цивільного захисту, пов'язаних із навчанням дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) тощо.

Заклад освіти територіальної громади входить до складу відповідної ланки територіальної підсистеми, виконуючи рішення місцевої комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.

Ці рекомендації визначають основні завдання керівника закладу освіти з цивільного захисту, дають змогу правильно організувати проведення інструктажів з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях, навчання з цивільного захисту керівного складу та фахівців, працівників закладу освіти, здобувачів освіти, проведення Дня цивільного захисту, Тижня безпеки дитини, Тижнів знань з основ безпеки життєдіяльності, оформити інформаційно-довідковий куточок з питань цивільного захисту, розробити в закладі освіти відповідно до нормативно-правових актів документи з питань цивільного захисту, вести звітність відповідно до Табеля термінових та строкових донесень Міністерства освіти і науки України з питань цивільного захисту, охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Рекомендації містять матеріали, які допоможуть керівнику закладу освіти територіальної громади створити умови для забезпечення злагоджених дій учасників освітнього процесу у випадку виникнення надзвичайних ситуацій, виконання працівниками закладу освіти та здобувачами освіти правил пожежної безпеки, виховання в здобувачів освіти поважного ставлення до безпеки людини.

2.Обов'язки керівника закладу освіти з цивільного захисту

Керівник закладу освіти відповідає за виконання заходів з питань цивільного захисту.

Організація заходів цивільного захисту закладу освіти здійснюється посадовими особами з питань цивільного захисту, які призначаються керівником закладу з урахуванням таких вимог:

- у суб'єктах господарювання з чисельністю **працюючих до 200 осіб** призначаються **особи з питань цивільного захисту** за рахунок штатної чисельності суб'єкта господарювання;

- у закладах освіти з денною формою навчання з чисельністю **500 і більше осіб, які навчаються, призначаються посадові особи з питань цивільного захисту** (п.2 ст.20 Кодексу цивільного захисту України).

Керівник закладу освіти та посадова особа організують роботу закладу освіти з питань цивільного захисту відповідно до Плану основних заходів цивільного захисту Департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації), розробленого відповідно до Галузевого плану основних заходів цивільного захисту Міністерства освіти і науки України та плану основних заходів Харківської області на поточний рік; наказів та листів Департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації), зокрема:

- на підставі законодавчих та нормативних актів у сфері цивільного захисту розробляються документи з питань цивільного захисту для закладу освіти. Для практичної реалізації всіх завдань **створюються комісії з питань**

надзвичайних ситуацій та комісії з питань евакуації, які покликані допомогти керівникові при загрозі та виникненні надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;

- налагоджується система управління, оповіщення та зв'язку, учасники освітнього процесу забезпечуються засобами індивідуального захисту, організовується матеріально-технічне забезпечення з цивільного захисту, протипожежне забезпечення закладу освіти;

- якщо в закладі освіти є споруди цивільного захисту, посадові особи зобов'язані організувати їх збереження та утримання відповідно до вимог законодавства. Про це йдеться у частині 15 статті 20 Кодексу цивільного захисту України. Зокрема, керівник закладу повинен: врахувати потреби осіб з інвалідністю, насамперед тих, які пересуваються на кріслах колісних, мають порушення зору та слуху; оприлюднити інформацію про місце розташування та стан готовності таких споруд на офіційному сайті закладу, а також іншими доступними способами.

Якщо споруди цивільного захисту не готові до використання за прямим призначенням, керівнику варто звернутися до засновника закладу освіти з відповідним . Адже засновник має сприяти організації та проведенню комплексу заходів, щоб привести захисні споруди у готовність до використання за призначенням, забезпечити фінансування заходів щодо відновлення функціонування та утримання захисних споруд цивільного захисту, залучення для цих потреб усіх незаборонених законодавством джерел фінансування.

Також необхідно провести обстеження приміщень у підземних, підвальних та цокольних поверхах будівель і споруд закладів освіти для встановлення можливості їх використання як споруд подвійного призначення та найпростіших укриттів.

Керівник закладу освіти організовує проведення навчання з питань цивільного захисту з учасниками освітнього процесу, практичні тренування з безпечної та швидкої евакуації учасників освітнього процесу (не рідше одного разу на пів року, а в установах сезонного типу – на початку кожної зміни).

Проводиться День цивільного захисту й Тиждень знань з основ безпеки життєдіяльності – в закладах загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти. У закладах дошкільної освіти – Тиждень безпеки дитини.

3. Номенклатура справ з організації цивільного захисту в закладі освіти.

Номенклатура справ	Нормативні документи	Відповідальний за виконання
Призначення відповідальної особи за виконання заходів з цивільного захисту 3) у закладах освіти із чисельністю 500 і більше осіб, які здобувають освіту за денною формою, призначаються посадові	Стаття 20, Кодексу цивільного захисту України, П.10, Положення про єдину державну систему цивільного захисту, постанова КМУ 09.01.2014 № 11 (зі змінами).	

<p>особи з питань цивільного захисту;</p> <p>4) у суб'єктах господарювання з чисельністю працюючих до 200 осіб призначаються особи з питань цивільного захисту за рахунок штатної чисельності суб'єкта господарювання.</p>		
<p>Розробка та затвердження програм проведення інструктажів з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях</p>	<p>П.16 Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, постанова КМУ від 26.06.2013 № 444 (зі змінами)</p>	
<p>Проведення інструктажів з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях з реєстрацією у відповідному журналі</p>	<p>Стаття 40, п. 4, 5, 6 Кодексу цивільного захисту України; П.16 Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, постанова КМУ від 26.06.2013 № 444 (зі змінами); Порядок затвердження програм навчання та інструктажів з питань пожежної безпеки, організації та контролю за їх виконанням, наказ МВС України від 05.12.2019 № 1021</p>	
<p>Утворення комісії з питань надзвичайних ситуацій:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розробити та затвердити Положення про комісію; - затвердити склад комісії. 	<p>П.7 Положення про функціональну підсистему навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях, наказ МОН 21.11.2016 № 1400</p>	
<p>Підведення підсумків виконання Плану основних заходів цивільного захисту за минулий рік, видати наказ</p>	<p>П.26 Положення про єдину державну систему цивільного захисту, постанова КМУ 09.01.2014 № 11 (зі змінами). Наказ Департаменту освіти і науки ОДА про затвердження Плану цивільного захисту</p>	
<p>Розробка та затвердження Плану основних заходів цивільного захисту на поточний рік</p>	<p>П.26 Положення про єдину державну систему цивільного захисту, постанова КМУ 09.01.2014 № 11 (зі змінами). Наказ Департаменту освіти і науки ОДА про затвердження Плану цивільного захисту</p>	
<p>Розробка та затвердження Плану реагування (інструкцію, якщо менше 50 працівників) на надзвичайні ситуації для</p>	<p>П.28, Положення про єдину державну систему цивільного захисту, постанова КМУ 09.01.2014 № 11 (зі змінами).</p>	

здійснення заходів щодо ліквідації наслідків НС		
Розробка та затвердження Положення про спеціалізовану службу цивільного захисту	П. 7 Положення про спеціалізовані служби цивільного захисту, постанова КМУ від 08.07.2015 № 469 (зі змінами)	
Видання наказу про створення сил цивільного захисту функціональної підсистеми (у разі створення) (кількість, склад, наявність техніки, майна тощо).	П.10. Наказ МОН 21.11.2016 № 1400 До сил цивільного захисту функціональної підсистеми входять: - об'єктові аварійно-рятувальні служби (у разі утворення); - об'єктові формування цивільного захисту підприємств, установ та організацій галузі (у разі їх утворення); - об'єктові спеціалізовані служби цивільного захисту (у разі утворення); - добровільні формування цивільного захисту.	
Видання наказу про створення об'єктової спеціалізованої служби цивільного захисту (у разі створення) Об'єктові спеціалізовані служби утворюються керівником суб'єкта господарювання на суб'єкті з чисельністю працівників більше 50 осіб.	П. 6, 11 Положення про спеціалізовані служби цивільного захисту, постанова КМУ від 08.07.2015 № 469 (зі змінами).	
Забезпечення працівників засобами колективного та індивідуального захисту	П. 2 Порядку забезпечення населення і працівників формувань та спеціалізованих служб ЦЗ ЗІЗ, приладами радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю, постанова КМУ 19.08.2002 № 1200 в редакції від 30.03.2021	
Забезпечення працівників формувань цивільного захисту засобами радіаційного та хімічного захисту	П. 5-8 Порядку забезпечення населення і працівників формувань та спеціалізованих служб ЦЗ ЗІЗ, приладами радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю, постанова КМУ 19.08.2002 № 1200 (в редакції від 30.03.2021)	

Подання заявки на функціональне навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією та здійсненням заходів з питань цивільного захисту	П. 4 Положення про організацію навчального процесу з функціонального навчання, наказ МВС від 21.10.2014 № 1112 (зі змінами)	
Розробка та затвердження програми підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях	П. 7, 8 Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, постанова КМУ від 26.06.2013 № 444 (зі змінами)	
Розробка та затвердження графіків проведення комплексних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту (П.17 Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, постанова КМУ від 26.06.2013 № 444 (зі змінами)	
Видання наказу про підготовку і проведення комплексного об'єктового навчання з питань цивільного захисту	Р. IV, п.1, 2 Порядку організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту, наказ МВС від 28.11.2019 № 991	
Видання наказу про підготовку і проведення комплексного об'єктового тренування з питань цивільного захисту, зокрема, Тижня безпеки дитини, Дня цивільного захисту, Тижнів безпеки життєдіяльності.	П. 21, 22 Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, постанова КМУ від 26.06.2013 № 444 (зі змінами); Наказ Департаменту освіти і науки ОДА про затвердження Плану цивільного захисту	
Розробка та затвердження плану проведення комплексного об'єктового тренування з питань цивільного захисту, зокрема, Тижня безпеки дитини, Дня цивільного захисту, Тижнів безпеки життєдіяльності.	П. 21, 22 Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, постанова КМУ від 26.06.2013 № 444 (зі змінами); Наказ Департаменту освіти і науки ОДА про затвердження Плану цивільного захисту	
Перевірка схем оповіщення відповідальних осіб	Р. II, п. 6 Порядку організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту, наказ МВС від 28.11.2019 № 991	
Створення та затвердження комісії з питань евакуації	П. 20-22 Порядку проведення евакуації, постанова КМУ від 30.10.2013 № 841	
Розробка і затвердження Плану евакуації населення (персоналу)	П.30 Порядку проведення евакуації, постанова КМУ від 30.10.2013 № 841	
Розробка і затвердження карти (схеми) до Плану евакуації (персоналу)	П.4, р. III Методичних рекомендацій щодо планування і порядку проведення евакуації	

	населення, наказ МНС від 07.09.2004 № 44 у редакції від 08.08.2011	
Розробка і затвердження Плану евакуації матеріальних і культурних цінностей	П.10 Порядку проведення евакуації, постанова КМУ від 30.10.2013 № 841	
Створення інформаційно-довідкового куточка з питань цивільного захисту	П. 29 Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, постанова КМУ від 26.06.2013 № 444 (зі змінами); Наказ Департаменту освіти і науки ОДА про затвердження Плану цивільного захисту	
Створення фонду захисних споруд цивільного захисту	П. 6, 7, 8 Порядку створення, утримання фонду захисних споруд цивільного захисту та ведення його обліку, постанова КМУ 10.03.2017 № 138 (зі змінами)	
Облік фонду захисних споруд цивільного захисту	П. 15-26 Порядку створення, утримання фонду захисних споруд цивільного захисту та ведення його обліку, постанова КМУ 10.03.2017 № 138 (зі змінами)	
Утримання та приведення в готовність фонду захисних споруд цивільного захисту	П. 9-14 Порядку створення, утримання фонду захисних споруд цивільного захисту та ведення його обліку, постанова КМУ 10.03.2017 № 138 (зі змінами)	
Використання фонду захисних споруд	Порядок використання у мирний час захисних споруд цивільного захисту для господарських, культурних і побутових потреб, постанова КМУ від 10.03.2017 № 138 (зі змінами)	
Проведення технічної інвентаризації захисних споруд цивільного захисту. Акт технічної інвентаризації. Ведення облікової картки захисних споруд цивільного захисту (сховищ, протирадіаційних укриттів)	П.21 Методичних рекомендацій щодо проведення технічної інвентаризації захисних споруд цивільної оборони (цивільного захисту), наказ МВС від 10.06.2006 № 390 (зі змінами від 13.08.2010 № 659)	
Списання захисних споруд цивільного захисту (акти про стан, ліквідацію, відсутність захисних споруд)	Вимоги щодо визначення неможливості подальшого утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, оформлення документів,	

	що підтверджують таку неможливість.	
Звітування відповідно до Табеля термінових та строкових донесень Міністерства освіти і науки України з питань цивільного захисту, охорони праці та безпеки життєдіяльності	Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.08.2020 № 1037	
Доповідь про стан цивільного захисту у закладі освіти	Щороку, за звітний рік станом на 1 січня – до 5 січня	Форма 1/1/ПЦЗ
Донесення про стан виконання заходів з підготовки органів управління та сил цивільного захисту за звітний рік	Щороку, за звітний рік станом на 1 січня – до 5 січня	Форма 1/ВПЦЗ
Повідомлення про виникнення або загрозу виникнення надзвичайної ситуації та ліквідації її наслідків	Усно – протягом 15 хв. з моменту надходження інформації по телефону; Письмово – протягом 1 години з моменту надходження інформації з допомогою технічних засобів (факс, телефон, електронна пошта) та після завершення ліквідації наслідків надзвичайної ситуації	Форма 2/НС-1
Повідомлення про виникнення пожежі та ліквідації її наслідків	Усно – протягом 15 хв. з моменту надходження інформації по телефону; Письмово – протягом 1 години з моменту надходження інформації з допомогою технічних засобів (факс, телефон, електронна пошта) та після завершення ліквідації наслідків надзвичайної ситуації	Форма 2/НС-2
Відомості про стан укриття населення у фонді захисних споруд цивільного захисту	Щороку станом на 1 листопада, до 10 листопада поточного року	3/1/СІЗ ЦЗ
Зведені відомості технічної інвентаризації захисних споруд цивільного захисту державної форми власності та які належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України	Щороку станом на 1 листопада, до 10 листопада поточного року	3/2/СІЗ ЦЗ
Звіт про проходження посадовими особами навчання з питань цивільного захисту та пожежної безпеки у навчально-методичних центрах, інших	Щороку до 1 грудня	Форма 4/НПО

підприємствах, в установах, організаціях		
Донесення про евакуацію населення при виникненні надзвичайної ситуації	Негайно, при здійсненні евакуаційних заходів через технічні засоби зв'язку (1 година) та документально протягом 1 доби	Форма 5/Евак

4. Проведення інструктажів та навчання з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності.

Відповідно до ст. 40 Кодексу цивільного захисту України:

Особи у разі прийняття на роботу та працівники щороку за місцем роботи проходять інструктаж з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях.

Посадові особи до початку виконання своїх обов'язків і періодично (один раз на три роки) проходять навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки.

Особи, яких приймають на роботу, пов'язану з підвищеною пожежною небезпекою, мають попередньо пройти спеціальне навчання (пожежно-технічний мінімум). Працівники, зайняті на роботах з підвищеною пожежною небезпекою, один раз на рік проходять перевірку знань нормативних актів з пожежної безпеки.

Програми проведення інструктажів (вступний, первинний, повторний, позаплановий та цільовий), програми навчання посадових осіб з питань пожежної безпеки та програми спеціального навчання (пожежно-технічний мінімум) затверджуються керівниками підприємств, установ та організацій.

Програми навчання з питань пожежної безпеки, що їх затверджують керівники підприємств, установ та організацій, мають враховувати посадові обов'язки, вид діяльності посадових осіб та працівників, галузеві особливості підприємств, установ та організацій, включати вивчення нормативних актів, що містять вимоги щодо пожежної безпеки та практичних дій із запобігання виникненню пожежі та дій під час її виникнення, зокрема щодо:

- заходів пожежної безпеки на підприємстві, в установі, організації;
- утримання приміщень будинків і споруд, а також територій підприємств, установ, організацій;
- заходів пожежної безпеки на робочому місці;
- утримання шляхів евакуації;
- утримання та експлуатації інженерного обладнання (електромереж, електрообладнання, систем опалення і кондиціонування, газового обладнання тощо);
- утримання та експлуатації технічних засобів протипожежного захисту (систем протипожежного захисту, засобів зв'язку й оповіщення, внутрішнього та зовнішнього протипожежного водопостачання);
- проведення вогневих, фарбувальних та будівельно-монтажних робіт;
- порядку оповіщення про пожежу та виклику пожежної охорони;
- порядку дій під час пожежі;

- засобів пожежогасіння, протипожежного устаткування та інвентарю, порядку їх використання під час пожежі;
- організації роботи добровільних формувань, у тому числі добровільної пожежної охорони, місцевої пожежної охорони тощо;
- заходів пожежної безпеки в побуті;
- інші вимоги пожежної безпеки (з урахуванням галузевої особливості підприємств, установ та організацій).

Інструктажі проводять посадові особи, що пройшли у суб'єктів, які навчають, відповідне навчання і спеціальну підготовку та мають Посвідчення.

За призначенням та часом проведення інструктажі поділяються на:

Вступний - проводиться з усіма працівниками, які прийняті на роботу, а також з особами, які прибули на підприємство у відрядження, на виробничу практику (навчання) тощо і мають брати безпосередню участь у виробничому процесі.

Вступний інструктаж проводиться на підставі чинних на підприємстві правил, інструкцій та інших нормативно-правових актів у спеціально обладнаному для цього приміщенні.

Первинний - проводиться безпосередньо на робочому місці до початку виробничої діяльності працівника.

Первинний інструктаж проходять:

- особи, що прийняті на роботу;
- працівники, переведені з інших структурних підрозділів, виробничих дільниць підприємства;
- особи, які прибули на підприємство і мають брати безпосередню участь у виробничому процесі, ремонтних, будівельно-монтажних, фарбувальних, зварювальних роботах тощо;
- учні (студенти) під час виробничої практики (навчання), а також перед проведенням з ними практичних занять у навчальних майстернях, лабораторіях тощо;
- повторний - проводиться на робочому місці з усіма працівниками не менше ніж один раз на рік.

Повторний - інструктаж проводиться на робочому місці індивідуально з окремим працівником або групою працівників, які виконують однотипні роботи, за обсягом і змістом переліку питань первинного інструктажу.

Позаплановий - проводиться з працівниками на робочому місці або у спеціально відведеному для цього приміщенні:

- у разі зміни технологічного процесу, застосування нового або заміни чи модернізації існуючого пожежонебезпечного устаткування;
- на вимогу посадових осіб ДСНС або її територіальних органів, якщо виявлено незадовільне знання працівниками правил пожежної безпеки на робочому місці, невміння діяти в разі пожежі та користуватися первинними засобами пожежогасіння.

Позаплановий інструктаж проводиться індивідуально або з групою працівників подібних спеціальностей (видів робіт). Обсяг та зміст

позапланового інструктажу визначаються в кожному випадку окремо залежно від обставин, що спричинили потребу у його проведенні.

Цільовий - проводиться з працівниками перед виконанням ними тимчасових вогневих робіт (зварювання, розігрівання тощо), під час ліквідації наслідків аварії, стихійного лиха.

Працівники, які пройшли спеціальне навчання (пожежно-технічний мінімум), можуть бути звільнені від вступного та первинного інструктажів.

Керівники підприємств розробляють та затверджують перелік питань, з якими необхідно ознайомити працівників під час проведення вступного, первинного, позапланового та повторного інструктажів.

Первинний, повторний та позаплановий інструктажі завершуються перевіркою знань, яку здійснює особа, що проводила інструктаж.

Інструктажі можуть проводитися разом з відповідними інструктажами з охорони праці.

Рекомендуємо питання з цивільного захисту та безпеки життєдіяльності включити до програми, інструкцій проведення інструктажів з пожежної безпеки та до програми навчання з питань пожежної безпеки.

Результати проведення інструктажів (крім цільового) зазначаються у Журналі реєстрації інструктажів з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях.

Запис про проведення цільового інструктажу робиться в наряді-допуску на виконання тимчасових вогневих робіт.

5. Навчання з питань цивільного захисту.

Навчання з питань цивільного захисту проводиться відповідно до Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України 26.06.2013 № 444 (із змінами).

Навчання керівного складу, посадових осіб та фахівців з питань цивільного захисту закладів освіти здійснюється в Навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Харківської області (НМЦ ЦЗ та БЖД) відповідно до Плану комплектування Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Харківської області слухачами з функціонального навчання у сфері цивільного захисту.

Особи керівного складу та фахівці закладів освіти, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, у перший рік призначення на посаду та періодично один раз на три роки зобов'язані проходити функціональне навчання в НМЦ ЦЗ та БЖД.

Навчання працівників закладу освіти.

Навчання працюючого населення здійснюється у робочий час за рахунок коштів підприємств, установ та організацій.

Програми підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях розробляються і затверджуються закладами освіти на підставі програм та

організаційно-методичних вказівок з підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях, що розробляються і затверджуються Державною службою України з надзвичайних ситуацій (ДСНС України), органами місцевого самоврядування.

Програми підготовки до дій у надзвичайних ситуаціях в закладах освіти поділяються на програми загальної підготовки працівників та програми спеціальної підготовки працівників закладу освіти, що входять до складу ланок сил цивільного захисту.

Програма загальної підготовки працівників закладу освіти передбачає вивчення інформації, що міститься у Плані реагування на надзвичайні ситуації (Інструкції щодо дій персоналу у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій), про дії в умовах загрози і виникнення надзвичайної ситуації, а також оволодіння навичками надання домедичної допомоги потерпілим, користування засобами індивідуального і колективного захисту (наказ ДСНС України від 06.06.2014 № 310 (у редакції наказу ДСНС України від 08.08.2014 № 458).

Навчання здобувачів освіти.

Організація навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів здійснюється МОН згідно із затвердженими ним і погодженими з ДСНС навчальними програмами з вивчення заходів безпеки, способів захисту від впливу небезпечних факторів, викликаних надзвичайними ситуаціями, надання домедичної допомоги.

Підготовка учнів закладів загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти до дій у надзвичайних ситуаціях, що передбачає здобуття знань і вмінь з питань особистої безпеки в умовах загрози та виникнення надзвичайної ситуації, користування засобами індивідуального захисту від її наслідків, вивчення правил пожежної безпеки та основ цивільного захисту, здійснюється в рамках вивчення предметів «Основи здоров'я» та «Захист України».

Практичне закріплення теоретичного матеріалу здійснюється шляхом щорічного проведення Дня цивільного захисту.

Освітній процес з дітьми дошкільного віку проводиться згідно з вимогами базового компонента дошкільної освіти і спрямовується на формування достатнього та необхідного рівня знань і умінь дитини для безпечного перебування в навколишньому середовищі, елементарних норм поведінки у надзвичайних ситуаціях і запобігання пожежам від дитячих пустощів з вогнем.

Для поліпшення якості освітнього процесу з дітьми з питань особистої безпеки, захисту життя та норм поведінки у надзвичайних ситуаціях у закладах дошкільної освіти проводиться щороку Тиждень безпеки дитини.

Положення про організацію навчання з питань безпеки життєдіяльності та цивільного захисту в територіальних базових закладах загальної середньої та дошкільної освіти розробляється та затверджується відповідними місцевими органами управління у сфері освіти.

Освітній процес з питань формування культури безпеки життєдіяльності серед дітей та молоді, формування здорового способу життя, оволодіння ними навичками самозахисту і рятування проводиться у закладах позашкільної освіти, а також шляхом організації шкільних, районних (міських), обласних та всеукраїнських змагань з безпеки життєдіяльності.

Навчання дітей дошкільного віку, здобувачів освіти здійснюється під час освітнього процесу за рахунок коштів, передбачених для фінансування навчальних закладів.

День цивільного захисту

Об'єктові тренування з питань цивільного захисту з учасниками освітнього процесу щодо дій у надзвичайних ситуаціях та при виникненні пожеж у закладах загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти проводяться як День цивільного захисту.

День цивільного захисту – комплекс заходів з практичного відпрацювання учасниками освітнього процесу теоретичних знань та навичок, набутих під час навчання за відповідними програмами.

День цивільного захисту переважно проводять у квітні-травні.

Метою проведення Дня цивільного захисту є досягнення злагодженості у діях всього колективу закладу освіти шляхом виконання заходів відповідно до Плану реагування на надзвичайні ситуації (Інструкції щодо дій персоналу у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій).

Успіх проведення Дня цивільного захисту залежить від його завчасної підготовки, чіткого керівництва та правильного визначення складу учасників.

На підготовку до проведення Дня цивільного захисту треба відводити не менше 2-х місяців.

З метою отримання керівниками закладів освіти методичних рекомендацій щодо організації та проведення Дня цивільного захисту, встановлення єдиного підходу до його підготовки та проведення, обміну досвідом орган управління освітою територіальної громади визначає базовий заклад освіти з питань цивільного захисту, в якому проводиться показовий День цивільного захисту. Навчально-методичні документи, що доводяться під час показового Дня цивільного захисту, мають бути ретельно розробленими та взірцево оформленими.

Організоване та змістовне проведення Дня цивільного захисту неможливе без ретельного й продуманого планування всього комплексу заходів. Усі необхідні документи розробляються під керівництвом директора закладу освіти.

Документи, які рекомендовано відпрацювати під час підготовки та проведення Дня цивільного захисту:

- наказ про підготовку та проведення Дня цивільного захисту та тренування з питань цивільного захисту;
- план підготовки та проведення Дня цивільного захисту;
- план проведення об'єктового тренування;
- звіт про організацію підготовки та проведення об'єктового тренування з питань цивільного захисту;

- наказ про стан готовності закладу освіти до вирішення завдань цивільного захисту (за фактом проведення заходу).

План підготовки та проведення Дня цивільного захисту погоджується з територіальним органом управління освітою та затверджується керівником закладу освіти.

В День цивільного захисту активно використовуються міжпредметні зв'язки для поглибленого вивчення джерел надзвичайних ситуацій: радіаційні, хімічні, гідродинамічні, транспортні аварії, стихійні лиха, пожежна, вибухова, біологічна та бактеріологічна небезпеки (предмети – фізика, хімія, астрономія, географія, біологія та гуманітарні предмети для обговорення художніх творів та історичних подій, у яких висвітлюється тема надзвичайних ситуацій).

На уроках образотворчого мистецтва проводяться конкурси малюнків з тематики цивільного захисту; на уроках технологій, трудового навчання - виготовляються найпростіші засоби захисту, відновлюється навчально-матеріальна база ЦЗ закладу освіти.

З учасниками освітнього процесу проводиться практичний захід об'єктового тренування - екстрена евакуація з приміщень та будівель за сигналом «Увага всім!» (пожежа в приміщенні закладу освіти), «Увага всім!» «Повітряна тривога» або герметизація приміщень закладу освіти за сигналом «Увага всім!» (аварія на хімічно небезпечному об'єкті) тощо.

З учнями в День цивільного захисту проводяться:

1) у початкових класах:

- вікторини, рольові ігри з безпеки життєдіяльності;
- змагання, до програми яких включаються вправи щодо руху з нескладними перешкодами, завдання з розпізнавання небезпечних явищ та подій;
- екскурсії до музею ДСНС;
- конкурси малюнків на тему небезпечних або нестандартних життєвих ситуацій;
- театралізовані покази про безпечну поведінку на вулиці та вдома;
- перегляд відеоматеріалів, що висвітлюють питання надзвичайних ситуацій.

До проведення занять у початкових класах можуть залучатися підготовлені учні старших класів.

2) у середніх класах:

- вікторини з цивільного захисту;
- відкриті уроки;
- змагання, естафети;
- тести на теми життєвих ситуацій;
- написання творів на тему безпеки життєдіяльності;
- виховні години з пожежної безпеки та цивільного захисту;
- випуск стінних газет.

3) у старших класах:

- змагання з відпрацювання нормативів з цивільного захисту;
- обговорення підготовлених рефератів;

- практичні заняття з вирішення ситуаційних завдань;
- вікторини, брейн-ринги з цивільного захисту.

Підсумки Дня цивільного захисту обговорюються на розширеному засіданні комісії з питань надзвичайних ситуацій, на підставі рішення якої керівником закладу освіти видається наказ про стан готовності закладу освіти до вирішення завдань цивільного захисту.

За результатами проведення Дня цивільного захисту в закладі освіти розробляються практичні заходи з усунення виявлених недоліків з питань цивільного захисту, вносяться необхідні зміни в план роботи закладу освіти, навчальні програми підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях.

Тиждень знань з основ безпеки життєдіяльності

Основна мета проведення Тижня знань з основ безпеки життєдіяльності - допомогти сформуванню в учнів свідоме ставлення до свого життя і здоров'я, оволодіти основами здорового способу життя, життєвими навичками безпечної для життя і здоров'я поведінки у повсякденному житті та при виникненні надзвичайних ситуацій.

Тиждень знань з основ безпеки життєдіяльності проводиться двічі на рік, переважно в квітні-травні та жовтні-листопаді.

Тематичний план проведення Тижня знань з основ безпеки життєдіяльності повинен охоплювати наступні аспекти - небезпека вдома й на вулиці, основні правила поведінки:

- під час літнього відпочинку на воді, біля водоймищ;
- при виникненні пожежі;
- під час грози, сильного вітру, шквалів;
- під час подорожі до лісу;
- під час збирання грибів та лікарських рослин;
- на транспорті, автошляхах та залізниці;
- при експлуатації побутових електроприладів;
- при користуванні предметами побутової хімії та піротехнічними засобами;
- при виявленні розливів ртуті;
- при знаходженні вибухонебезпечних або маловідомих предметів;
- при зустрічі зі свійськими та дикими тваринами.

Підбір матеріалів і форма навчання повинні відповідати віковим групам дітей: 1-4 класи, 5-9 класи, 10-11 класи.

Зміст роботи під час Тижня знань з основ безпеки життєдіяльності слід планувати відповідно до сезонних ризиків. Наприклад, в осінньо-зимовий період більшу увагу варто звертати на правила поведінки на льоду, під час ожеледиці, в мороз, під час зимових святкувань. Весною слід наголошувати на правилах поведінки на воді, в лісі, в побуті тощо.

Тиждень безпеки дитини

Тиждень безпеки дитини проводиться в закладах дошкільної освіти щорічно у квітні-травні.

Тиждень проводиться з метою удосконалення теоретичних знань та практичних навичок вихователів з формування у дітей ціннісного ставлення до власного здоров'я та життя, поліпшення якості освітньої роботи з питань особистої безпеки та захисту життя.

З метою отримання керівниками закладів дошкільної освіти методичних рекомендацій щодо організації та проведення Тижня безпеки дитини, встановлення єдиного підходу до його підготовки та проведення, обміну досвідом орган управління освітою територіальної громади визначає базовий з цивільного захисту заклад дошкільної освіти, в якому проводяться показові заходи в рамках Тижня безпеки дитини.

Підготовку до проведення Тижня безпеки дитини в закладі дошкільної освіти потрібно розпочати з наказу «Про організацію проведення Тижня безпеки дитини», у якому зазначаються терміни та особи, відповідальні за проведення цього заходу.

Відповідно до затвердженого наказу складається «План основних заходів підготовки до проведення Тижня безпеки дитини». Заплановані заходи мають бути конкретними та пізнавальними, цікавими не тільки для дітей, але й для їхніх батьків, які беруть участь у заходах Тижня.

На основі загального плану проведення Тижня безпеки дитини вихователі складають плани заходів для кожної вікової групи, які включають: тематичні заняття, дидактичні, сюжетні, театралізовані ігри з елементами безпеки життєдіяльності, конкурси, естафети, змагання, екскурсії та прогулянки на природу, читання творів художньої літератури відповідної тематики, аналіз небезпечних ситуацій та правила поведінки.

Навчання дошкільнят безпечної поведінки не має обмежуватися лише засвоєнням ними норм і правил. Спрямуйте свою роботу на усталення свідомої обачності у малят, навичок орієнтування та швидкого реагування за надзвичайних ситуацій.

Також психологічно готуйте дітей належно поводитися у разі повідомлення про небезпеку, зокрема: адекватно сприймати інформацію, не панікувати, уважно слухати накази дорослих, виконувати практичні дії.

План заходів Тижня безпеки дитини обов'язково має містити практичний тренінг з евакуації дітей та працівників з приміщень закладу дошкільної освіти.

Під час проведення навчальної евакуації дітей та працівників з приміщень практично відпрацьовується проведення евакуації при загрозі та виникненні надзвичайних ситуацій, порядок дій за сигналом «Увага всім».

За результатами проведення Тижня безпеки дитини слід створити спеціальний стенд, на якому розмістити перелік заходів, фотоматеріали змагань та найкращі моменти проведення заходів, малюнки дітей - переможців конкурсу малюнків та інші наочні та ілюстративні матеріали.

Директор закладу дошкільної освіти видає наказ «Про підсумки проведення Тижня безпеки дитини», в якому відзначає позитивні сторони і виявлені недоліки, що необхідно усунути.

6. Роль базових закладів в організації навчання з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності.

Загальні положення

Базовий з питань безпеки життєдіяльності та цивільного захисту заклад освіти (далі - базовий заклад освіти) визначається органом управління освітою територіальної громади з числа закладів освіти, які мають позитивний досвід навчально-методичної роботи з питань безпеки життєдіяльності та цивільного захисту, відповідну навчально-матеріальну базу та методичне забезпечення освітнього процесу.

Статус «базовий з питань безпеки життєдіяльності та цивільного захисту заклад освіти» надається закладу освіти на підставі наказу відділу освіти Донецької селищної ради.

Наданий закладу освіти статус «базового», не приводить до зміни Статуту, організаційно-правової форми, типу закладу освіти та в його Статуті не фіксується.

Базовий заклад освіти є методичним центром для закладів освіти громади для здійснення пошукової та дослідно-експериментальної роботи з удосконалення освітнього процесу і його програмно-методичного забезпечення з питань безпеки, вивчення кращого досвіду роботи з підготовки та проведення заходів з питань безпеки життєдіяльності та цивільного захисту. Харківської області, інститутом післядипломної педагогічної освіти Харківської області.

Навчально-методичну підтримку діяльності базового закладу освіти здійснюють методичні центри (кабінети, відділи тощо) місцевих органів управління освітою територіальних громад.

Для надання якісної методичної допомоги (методичного супроводу) з організації навчання та проведення основних заходів з цивільного захисту, вирішення питань безпеки, пропаганди знань та обміну найкращим досвідом у базовому закладі освіти створюється методичний кабінет з безпеки життєдіяльності та цивільного захисту (далі – методичний кабінет).

Педагогічні працівники базового закладу освіти сприяють реалізації даного Положення, спрямовуючи свою діяльність на вироблення компетенцій з цивільного захисту у дітей та батьків.

Основні завдання базових закладів освіти

Вивчення, узагальнення і поширення ефективних форм та методів організації освітнього процесу з питань безпеки життєдіяльності та цивільного захисту.

Організація та проведення на міському (районному), територіальній громади рівнях різнопланових заходів та інформаційно-методичний супровід педагогічних кадрів з питань безпеки життєдіяльності та цивільного захисту.

Розвиток творчих зв'язків та злагодженої роботи з районним методичним центром (кабінетом, відділом тощо) місцевим органом управління освіти та Навчально-методичним центром цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Харківської області.

Сприяння впровадженню в освітній процес новітніх технологій навчання, навчальних планів та освітніх програм з безпеки життєдіяльності та цивільного захисту.

Спільно з районним методичним центром (кабінетом, відділом тощо) місцевим органом управління освіти, Навчально-методичним центром цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Харківської області виконання функцій:

- організації і проведення виставок, творчих звітів, педагогічних читань, конкурсів, олімпіад та інше;

- створення школи ефективного досвіду організації освітнього процесу з безпеки життєдіяльності та цивільного захисту;

- організації і проведення навчально-методичних зборів директорів, методистів, вчителів, вихователів, які вивчають питання безпеки життєдіяльності та цивільного захисту;

- створення творчих груп з проведення дослідно-експериментальної роботи в галузі розробки і впровадження методики навчання-виховання, удосконалення програмно-методичного забезпечення, організації та контролю освітнього процесу з питань безпеки життєдіяльності та цивільного захисту;

- розробки, апробації і поширення методичних, дидактичних, наочних матеріалів, сценаріїв занять і виховних заходів, роботи з батьками з питань безпеки життєдіяльності та цивільного захисту;

- проведення навчально-методичних заходів, відкритих занять, показових Днів цивільного захисту, Тижнів безпеки дитини та інших заходів напрямку безпеки життєдіяльності та цивільного захисту, спрямованих на підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Спільно з Навчально-методичним центром цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Харківської області формує базу даних плануючої, облікової та звітної документації закладів освіти щодо:

- запобігання надзвичайним ситуаціям і реагування на прогнозовані варіанти їх можливого розвитку;

- підготовки і проведення показових Днів цивільного захисту, Тижнів безпеки дитини, практичного тренування з питань цивільного захисту та практичного тренінгу з евакуації для дітей та працівників як його складової;

- навчання працівників згідно з програмами підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях.

Вироблення планомірної ефективної системи роботи методичного кабінету, яка включає:

- проведення семінарів, тематичних консультацій, індивідуальних консультацій, інструктивних та практичних занять, лекцій-бесід тощо;

- створення банку програмних, навчально-методичних, інформаційних, довідкових та пропагандистських матеріалів, зразків плануючої, облікової та звітної документації з питань безпеки життєдіяльності та цивільного захисту;

- вивчення та узагальнення досвіду роботи з питань цивільного захисту з подальшим його впровадженням в практику навчання;

- систематизацію та каталогізацію програмних, інформаційних, довідкових, навчально-наочних і методичних матеріалів та фахових видань;
- інші види роботи.

Методичний кабінет базового закладу освіти є базою для проведення навчання та перевірки знань керівних і педагогічних працівників з питань безпеки життєдіяльності та цивільного захисту.

Організація роботи

Керівництво роботою базового закладу освіти здійснює директор, за його відсутності - інша особа, до повноважень якої віднесені питання цивільного захисту.

Діяльність базового закладу освіти організовується і проводиться відповідно до цього затвердженого Положення.

Управління (відділи) з питань освіти районних державних адміністрацій, місцевих органів управління освітою надають допомогу базовим закладам освіти в обладнанні методичного кабінету.

Роботою методичного кабінету базового закладу керує завідувач (зазвичай, вчитель предметів «Основи здоров'я», «Захист України», вихователь – методист), який призначається наказом директора по закладу освіти.

На завідувача методичного кабінету покладені наступні обов'язки:

- розробляти План роботи методичного кабінету на поточний навчальний рік;
- складати програми основних заходів відповідно Плану роботи методичного кабінету, вести протоколи їх проведення, збирати матеріали виступів;
- складати графік роботи методичного кабінету;
- вести журнал консультацій;
- здійснювати контроль за збереженням та підтриманням у справному стані обладнання та майна методичного кабінету;
- забезпечувати роботу творчих груп педагогічних працівників з проведення пошукової та дослідно-експериментальної роботи з питань безпеки життєдіяльності та цивільного захисту;
- звітувати про діяльність методичного кабінету наприкінці року.

Навчально-матеріальне оснащення базових закладів освіти

Навчально-матеріальне оснащення базового закладу освіти включає:

- методичний кабінет - на базі одного з кабінетів («Основи здоров'я», «Захист України» тощо);
- майно відповідно навчальної програми «Захист України» для освітніх закладів системи загальної середньої освіти (рівень стандарту) (наказ МОН України від 23.10.2017 року № 1407 «Про надання грифу МОН навчальним програмам для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти»):
 - а) таблиць оснащення закладів освіти навчальним майном для підготовки учнів з цивільного захисту;
 - б) таблиць майна для проведення навчальних занять з домедичної допомоги в закладах освіти;

- навчально-тренувальний комплекс, що обладнується на території базового закладу загальної середньої освіти, як обмежена ділянка місцевості з розгорнутими навчальними місцями для практичних занять і тренувань (виконання нормативів) з основ військової справи: для практичного навчання роботі з засобами пожежогасіння, радіаційної і хімічної розвідки та дозиметричного контролю, захисту органів дихання і шкіри, надання домедичної допомоги;

- майно відповідно Базового компоненту дошкільної освіти, інших освітніх програм для закладів системи дошкільної освіти, Примірною переліку ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти;

- ігрові та спортивні майданчики (предметно-просторове розвивальне середовище) - для закладів дошкільної освіти;

- інформаційно-довідковий куточок з питань цивільного захисту, безпеки життєдіяльності та для роботи з батьками.

Методичний кабінет має бути оснащений:

- нормативно-правовими актами, методичною і довідковою літературою, фаховими журналами;

- підручниками, навчальними та наочними посібниками, навчальним приладдям (плакати, стенди, схеми, макети, моделі, відеоматеріали тощо);

- технічними засобами навчання (проекційна, аудіо-та відеоапаратура, персональний комп'ютер, телевізор тощо) та навчальним інвентарем-натурні зразки засобів індивідуального захисту, медико-санітарне майно);

- документацією щодо діяльності базового закладу освіти;

- документацією з організації роботи методичного кабінету;

- постійно діючими тематичними виставками за напрямком безпеки життєдіяльності та цивільного захисту;

- стендами змісту напрямків безпеки життєдіяльності та цивільного захисту;

- вітринами, на яких розміщуються посібники, макети, зразки приладів, майна з питань цивільного захисту, папки з фотоматеріалами щодо проведення заходів безпеки життєдіяльності та цивільного захисту;

- секційними шафами та допоміжним приміщенням для зберігання навчального інвентаря та приладдя.

7. Звітність з питань цивільного захисту.

Основним документом табельної звітності для органів управління освітою територіальних громад, закладів освіти, який визначає відповідний порядок, форми та терміни є Табелі термінових та строкових донесень Міністерства освіти і науки України з питань цивільного захисту, охорони праці та безпеки життєдіяльності затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 11.08.2020 № 1037.

Приклад оформлення Доповіді про стан цивільного захисту відділу освіти територіальної громади:

Доповідь

про стан цивільного захисту відділу освіти
_____ територіальної громади за 20__ рік

Форма 1/1/ПЦЗ

Зареєстровано надзвичайні ситуації – _____.

Кількість підпорядкованих структурних підрозділів:

У _____ територіальній громаді функціонують _____ закладів загальної середньої освіти, _____ навчально-виховних комплекси, _____ закладів дошкільної освіти, _____ заклади позашкільної освіти.

В закладах освіти працюють _____ педагогічних працівників та _____ працівників обслуговуючого персоналу.

До закладів загальної середньої освіти громади зараховано _____ здобувачів освіти. Дошкільною освітою охоплено _____ дітей.

Наявність потенційно небезпечних об'єктів.

На території громади функціонують:

1) хімічно небезпечний об'єкт «_____».

В прогнозовану зону хімічного зараження аміаком потрапляє _____ *Лицей (197 осіб);* 2)

_____ АЕС. В 30 -кілометрову зону _____ АЕС потрапляє _____ *гімназія. та _____ ЗДО (157 осіб);* 3)

гребля _____ ГЕС. У разі руйнування греблі _____ ГЕС в зону затоплення попадає _____ *Початкова школа (ЗОШ I ст. (25 осіб)).*

Засідання комісії з питань ТЕБ та НС.

Протягом звітнього періоду взято участь у _____ засіданнях місцевої комісії з питань ТЕБ та НС:

15 лютого 202__ року – «Про протипожежний захист закладів освіти _____ територіальної громади».

20 серпня 202__ року – «Про стан підготовки до комплексної перевірки територіальної підсистеми ЄДСЦЗ _____ територіальної громади _____ області».

10 жовтня 202__ року – «Про усунення недоліків, виявлених під час комплексної перевірки з питань цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки».

Найважливіші заходи з питань цивільного захисту:

На виконання розпорядження КМУ від _____ у всіх закладах освіти територіальної громади протягом серпня-вересня 202__ року проведено позапланову перевірку стану пожежної та техногенної безпеки.

I. Система управління, оповіщення і зв'язку

Управління здійснюється з пункту управління, який розгортається у кабінеті *начальника відділу освіти*. Зв'язок здійснюється місцевою телефонною мережею, за допомогою мобільного зв'язку, електронною поштою.

Оповіщення учасників освітнього процесу про надзвичайні ситуації

місцевого та регіонального рівнів здійснюється за допомогою *електросирен централізованих систем оповіщення*.

Оповіщення та інформування в межах навчальних корпусів закладів освіти здійснюється за допомогою *дзвінків, гучномовців, електросирен, засобів зв'язку та посилювачів*.

В _____ закладах освіти додатково введено в дію систему радіомовлення для оповіщення учасників освітнього процесу.

II. Захист населення

1. Забезпеченість населення, у тому числі найбільшої робочої зміни захисними спорудами цивільного захисту (ЗСЦЗ):

В _____ громаді на обліку в закладах освіти перебувають _____ захисних споруди цивільного захисту (ПРУ) комунальної форми власності на _____ осіб.

Стан готовності захисних споруд (2 – *готові*, 1 – *обмежено готове*, 1 – *не готове*).

Заклади освіти, які не мають захисних споруд, використовують як найпростіші укриття підвальні приміщення, цокольні поверхи, заглиблення, тощо. Також для укриття учасників освітнього процесу використовуються, визначені місцевим органом самоврядування, _____ захисні споруди комунальної форми власності.

_____% учасників освітнього процесу забезпечені укриттям у захисних спорудах.

На ремонт ПРУ _____ ліцею (ЗОШ I-III ст.) протягом 202____ року витрачено _____ грн. Необхідно виділити _____ тис. грн.

2. Стан та основні заходи з удосконалення радіаційного та хімічного захисту (РХЗ). Стан готовності сил ЦЗ, підрозділів РХЗ до ліквідації наслідків НС:

У закладах освіти громади в наявності _____ респіраторів індивідуальних та _____ протигазів (____% від потреби).

Протягом року придбано _____ дитячих протигазів для учасників освітнього процесу, ____ (____% від потреби) протигазами забезпечено працівників, які входять до складу ланок цивільного захисту.

Забезпеченість приладами хімічної і радіаційної розвідки (_____) становить ____%.

Придбано прилад дозиметричного контролю _____ для _____ ліцею (ЗОШ I-III ст.) вартістю _____ грн.

3. Медичний захист населення, заходи з удосконалення медичного захисту населення:

В закладах освіти в наявності запаси медикаментів, які можуть використовуватися для надання домедичної допомоги при виникненні НС. _____ (_____ %) закладів забезпечено медичними аптечками, склад яких щорічно поповнюється за рахунок коштів місцевого бюджету.

Санітарні пости створені в _____ закладах освіти, забезпечені ліками та виробами медичного призначення у кількості ____ (____%).

Учасники освітнього процесу забезпечені засобами індивідуального захисту (ватно-марлевими пов'язками) – ____%.

III. Сили та засоби ЦЗ

В закладах освіти для виконання заходів цивільного захисту створені об'єктові ланки цивільного захисту:

- пожежогасіння;
- надання домедичної допомоги;
- охорони публічного (громадського) порядку;
- зв'язку та оповіщення;
- обслуговування захисних споруд.

Загальна чисельність ланок складає _____ осіб, в тому числі:

- пожежогасіння ____ осіб;
- надання домедичної допомоги __ осіб,
- охорони публічного (громадського) порядку __ осіб;
- зв'язку та оповіщення ____ осіб;
- обслуговування захисних споруд ____ осіб.

Забезпечення формувань технікою і майном згідно норм комплектування передбачено за рахунок наявних в закладах освіти засобів та поступового придбання майна за кошти бюджету _____ територіальної громади.

Оснащеність майном ЦЗ – _____%.

Підготовка особового складу ланок цивільного захисту відбувається під час об'єктових тренувань у ході проведення Дня цивільного захисту та Тижня безпеки дитини. Ланки сил цивільного захисту готові до дій в умовах мирного часу та особливого періоду.

IV. Матеріальне забезпечення

Для виконання завдань цивільного захисту в закладі освіти, який потрапляє в зону хімічного зараження, заготовлено _____ кг лимонної кислоти; розчину оцту _____ л; питної соди _____ кг, матеріали для герметизації приміщень _____.

Об'єктові матеріальні резерви створено у _____ закладах (_____% від номенклатури).

V. Технічне забезпечення

В закладах освіти громади наявна автомобільна техніка, яка у разі необхідності може бути використана для виконання завдань з цивільного захисту: _____ шкільні автобуси, _____ легкових автомобілів.

VI. Протипожежне забезпечення

У 202_____ році на протипожежні заходи у закладах освіти з бюджету _____ громади виділено _____ тис. грн. (на закупівлю та перезарядку вогнегасників, проведення спеціального навчання з питань пожежної безпеки, заміри опору ізоляції силової та освітлювальної електромережі, проведення вогнезахисної обробки дерев'яних конструкцій, монтаж автоматичних систем протипожежної сигналізації та оповіщення тощо).

Автоматичними системами протипожежної сигналізації та оповіщення обладнано _____ заклади освіти.

_____ заклади освіти забезпечені первинними засобами пожежогасіння та протипожежним обладнанням, пожежними гідрантами, укомплектовані пожежними щитами, пожежними кранами (_____ % від потреби).

В наявності вогнегасників _____ шт. (_____ % від потреби).

Проведено інвентаризацію первинних засобів пожежогасіння та протипожежного обладнання, перезаряджено _____ вогнегасників.

Проведено заходи щодо перевірки опору ізоляції електромережі та заземлення із складанням відповідних актів у _____.

_____ заклади освіти мають автономні котельні, з них _____ (_____ %) обладнані системами виявлення загрози виникнення НС.

У закладах освіти розроблені плани евакуації на випадок пожежі, є вказівники напрямів руху під час евакуації, запасні виходи доступні та позначені відповідними табличками, є таблички, що вказують місця розміщення вогнегасників.

Проведено ремонт пожежного водогону у _____.

Придбано пожежного інвентарю на суму _____ грн. із спеціального фонду.

Протягом року (2 рази на рік) в закладах освіти проведено протипожежні тренування з навчальною евакуацією учасників освітнього процесу з будівель закладів.

VII. Навчання органів управління та населення з питань ЦЗ

В навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності _____ області пройшли навчання _____ осіб керівного складу та фахівців закладів освіти, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, що складає _____ % від запланованого, з них:

- керівники та посадові особи з питань ЦЗ відділу освіти – _____ ;
- керівники та посадові особи з питань ЦЗ ЗЗСО – _____ ;
- керівники та посадові особи з питань ЦЗ ЗДО – _____ ;
- керівники ланок сил цивільного захисту – _____ .

Пройшли навчання з питань пожежної безпеки – _____ осіб.

З працівниками закладів освіти проводяться інструктажі з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях, заняття з основ пожежної безпеки, попередження травмування та загибелі людей на пожежах.

Розподіляються обов'язки серед працівників закладів освіти на випадок виникнення пожежі.

У квітні 202____ року у всіх закладах загальної середньої освіти проведено День цивільного захисту.

У травні 202____ року у всіх закладах дошкільної освіти проведено Тиждень безпеки дитини.

Протягом травня та жовтня 202____ року в закладах загальної середньої освіти проведено Тижні знань з основ безпеки життєдіяльності.

Популяризація культури безпеки життєдіяльності серед дітей та молоді забезпечувалась проведенням та участю у змаганнях з безпеки

життєдіяльності, цивільного захисту та рятувальної справи _____.

В _____ ліцеї (ЗОШ I-III ступенів) та закладі позашкільної освіти функціонують гуртки _____.

В усіх закладах освіти оформлені інформаційно-довідкові куточки з питань цивільного захисту.

VIII. Загальні висновки щодо стану ЦЗ, проблемні питання і пропозиції щодо його подальшого покращення

Плани основних заходів з питань цивільного захисту на рік в основному виконано. Проблемні питання: _____

_____ (посада, підпис, ініціали та прізвище)

_____ 20____ рік.

ПОВІДОМЛЕННЯ про виникнення (загрозу виникнення надзвичайної ситуації та ліквідації її наслідків

Форма 2/НС-1

№ з/п	Вид інформації	Зміст інформації	Примітка
1	Код НС (або загроза її виникнення) та класифікаційна ознака надзвичайної ситуації (далі - НС)		
2	Місце виникнення НС (область, район, населений пункт, об'єкт, належність об'єкта, напрямок і відстань від обласного центру)		
3	Початок НС (дата, час) та дата і час доповіді (станом на час, на який складено доповідь)		
4	Закінчення робіт з ліквідації НС, дата, час		
5	Характер та масштаби НС (опис НС, причини виникнення; зона НС; кількість осіб, які перебувають у зоні НС; шкода, заподіяна населенню та господарству, обсяги руйнування споруд, масштаби пошкодження навколишнього природного середовища тощо)		
6	Кількість та стан потерпілих, у тому числі кількість загиблих, постраждалих (травмованих, захворілих), евакуйованих, врятованих тощо		
7	Вплив на роботу інших галузей господарської діяльності та додаткова загроза у разі		

	можливості розвитку НС (зазначити об'єкти, розташовані поблизу, для яких існує загроза внаслідок розвитку такої події, тощо)		
8	Сили, які залучаються (залучалися) для ліквідації НС (осіб-з них працівників ДСНС, одиниць техніки-з них тієї, що належать ДСНС У країни, інші сили (Міноборони України, МВС України, МОЗ України тощо), види та кількість спеціальної техніки, кількість спеціалізованих формувань, добровільних формувань, формувань ЦЗ		
9	Потреба у додаткових силах та засобах (види та кількість одиниць необхідної платної техніки, спеціального обладнання, кількість фахівців)		
10	Стисла характеристика робіт з рятування людей та локалізації і ліквідації наслідків., НС (характер і обсяг аварійно-відновних, рятувальних робіт, їх інтенсивність та строки виконання)		
11	Оцінка матеріальних збитків, завданих НС (зазначити відповідно до Методики оцінки збитків від наслідків НС техногенного і природного характеру, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 р. № 175)		
12	Матеріальні витрати на ліквідацію НС, тис. гривень		
13	Додатки (карти, схеми, слайди, фотоматеріали), кількість		
	Посада, прізвище, ініціали керівника (начальника) штабу з ліквідації наслідків НС, номер телефону, телефаксу		
	Посада, прізвище, ініціали особи, яка підписала повідомлення, номер телефону, телефаксу		

_____ (посада, прізвище особи, яка передала інформацію)

_____ (підпис)

_____ (ім'я та прізвище)

_____ 20__ р.

Примітки: 1. Усне повідомлення подається згідно з пунктами 2, 3, 5, 6, 8,9, 14, 15 форми 2/НС-1 (за наявності такої інформації).

2. Зміст інформації пункту 1 відповідно до Класифікатора надзвичайних ситуацій ДК 019:2010, затвердженого наказом Держспоживстандарту України від 11.10.2010 № 457, та Класифікаційних ознак надзвичайних ситуацій, затверджених наказом Міністерства внутрішніх

Форма 2/НС-2

(засновник (засновники) закладу освіти, орган управління

освітою, до сфери управління якого відноситься заклад освіти

ПОВІДОМЛЕННЯ про виникнення пожежі та ліквідації її наслідків

1. Місце виникнення пожежі (область, район, населений пункт, об'єкт, належність об'єкта) _____

2. Початок пожежі (дата, час) та дата і час доповіді (станом на час, на який складено доповідь) _____

3. Закінчення робіт з ліквідації пожежі, дата, час _____

4. Характер та масштаби пожежі (опис пожежі, причини виникнення та масштаби пожежі; шкода, заподіяна населенню та матеріальним засобам, обсяги руйнування або пошкодження споруд (приміщень) тощо)

5. Кількість та стан потерпілих, у тому числі кількість загинулих, постраждалих (травмованих, захворілих), евакуйованих, врятованих тощо _____

6. Сили, які залучаються (залучалися) для ліквідації пожежі (осіб - з них працівників ДСНС, одиниць техніки - з них тієї, що належать ДСНС України, інші сили (Міноборони України, МВС України, МОЗГ України тощо), види та кількість спеціальної техніки, кількість спеціалізованих формувань, добровільних формувань, формувань ЦЗ _____

7. Оцінка матеріальних збитків, завданих пожежею (зазначити відповідно до Методики оцінки збитків від наслідків НС техногенного і природного характеру, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 р. № 175) _____

8. Матеріальні витрати на ліквідацію пожежі, тис. гривень _____

_____ (посада, прізвище особи, яка передала інформацію)

_____ (підпис)

_____ (ім'я та прізвище)

Примітки: 1. Усне повідомлення подається згідно з пунктами 1, 2, 4 та 6 форми 2/НС-2 (за наявності такої інформації).